

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ОНМА
імені А.В. Нежданової

від _____ № _____
та наказом № _____
від _____
Голова Вченої ради, ректор
О.Л. Олійник

ПОЛОЖЕННЯ про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті у ОНМА ім. А.В. Нежданової.

1. Загальні положення

1.1. Положення регламентує порядок зарахування у Одеській національній музичній академії імені А.В. Нежданової (далі – Академія) здобувачам освітніх ступенів бакалавра, магістра, доктора філософії (далі – здобувачі) результатів неформальної освіти, яка здобувалася за освітніми програмами та не передбачала присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але могла завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій при навчанні на території України чи за її межами, а також інформальної освіти, яка здійснювалася здобувачами у порядку самоосвіти. Положення також застосовується для зарахування результатів неформальної освіти за умови використання інших кредитних систем на основі здійснення експертного оцінювання і визнання навчальних досягнень, кваліфікацій здобувача шляхом автоматичного трансферу кредитів з використанням європейського трансферу та накопичення кредитів ЄКТС і європейської системи переведення оцінок EGRACONS (Egracons Grade Conversion System).

1.2. Положення про визнання Академією результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, Постанови Кабінету Міністрів України від 23.13.2013 р. №11341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Постанови Кабінету Міністрів від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, Наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у закладах вищої освіти.

1.3. Розроблення Положення зумовлено:

- необхідністю оновлення й осучаснення соціально-економічних і духовних умов розвитку українського суспільства;
- процесами становлення демократичної, правової держави, розвитком громадянського суспільства;

- інтеграцією України до Європейського співтовариства;
- необхідністю удосконалення системи загальної середньої, професійної, вищої, післядипломної освіти і навчання впродовж життя.

1.3. Відповідно до Закону України «Про освіту» (Стаття 8) особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. Академія визнає ці види освіти, створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги, а також заохочує до здобуття освіти всіх видів.

2. Основі терміни і їх визначення

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (далі – ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Кредити присвоюються здобувачам після завершення необхідної навчальної діяльності та досягнення відповідних результатів навчання, що підтверджується належним оцінюванням.

Освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей). Кваліфікації за обсягом класифікуються на повні та часткові. Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, що можна ідентифікувати, спланувати, оцінити та виміряти, та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. Результати навчання та компетентності, необхідні для присудження освітніх та/або присвоєння професійних кваліфікацій, можуть досягатися та здобуватися у системі формальної, неформальної чи інформальної освіти та

визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

Засоби вимірювання результатів неформального чи інформального навчання – екзаменаційні білети, контрольні та тестові завдання, кваліфікаційні пробні роботи/виступи та інші засоби відповідно до рівня кваліфікації та технологічних вимог.

Перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – це процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній чи інформальній освіті.

3. Характеристика неформальної освіти

В Україні існування неформальної освіти охоплює наступні галузі: позашкільна освіта; післядипломна освіта та освіта дорослих; громадянська освіта (різнопланова діяльність громадських організацій); шкільне та студентське самоврядування (через можливість набуття управлінських, організаторських, комунікативних та ін. умінь); освітні ініціативи, спрямовані на розвиток додаткових умінь та навичок (комп'ютерні та мовні курси, тренінги, коучі, гуртки за інтересами тощо). Неформальна освіта не має вікових, професійних чи інтелектуальних обмежень щодо учасників, нерідко не обмежується часовими рамками.

Неформальна освіта може бути додатковою, альтернативною та/або суміжною (доповняльною) до формальної освіти, може бути короткотерміновою і невеликої або великої інтенсивності, зокрема у формі програм неакадемічних обмінів, стажувань, короткотермінових курсів, конференцій, семінарів, олімпіад, практичних занять, літніх чи зимових шкіл, бізнес-шкіл, майстер-класів, тренінгів, курсів тощо. Головна ознака неформальної освіти – добровільність і щирий інтерес до предмету навчання.

Принципи неформальної освіти:

- навчання з урахуванням поточних потреб зв'язку з життям (забезпечення освітніх потреб як суспільства загалом, так і окремого громадянина);
- гнучкі програми вибору змісту, форм, методів, терміну навчання;
- визнання права на освіту як одного із провідних фундаментальних прав людини у будь-якому віці, орієнтація на загальнолюдські цінності та ідеали гуманізму;
- системність в особистісному і професійному розвитку.
- доступність, безперервність й наступність освіти;
- визнання результатів попереднього навчання;
- взаємодія і партнерство державних органів, недержавних і громадських організацій у забезпеченні розвитку неформальної освіти дорослих;
- урахування особливостей культурно-освітніх потреб різних категорій дорослого населення.

Основні характеристики неформальної освіти:

- організована та має підтримку, яка надається фахівцем або навчальною системою в тих чи інших галузях знань і практичних навичок;
- може мати конкретні цілі навчання або бути спрямованою на загальне підвищення розумово-пізнавальної і творчої діяльності;
- не обмежена географічно, може бути доступною у будь-якій точці світу;
- не обмежена часом, але, як правило, короткострокова;
- більш гнучка, ніж формальна, швидше реагує на потреби ринку;

- застосовує інноваційні методи навчання.

Заклади вищої освіти чи організації, що займаються неформальною освітою, зазвичай, не присуджують кваліфікацій і не провадять формального оцінювання навчальних досягнень учасників.

Розширення застосування неформальної освіти може бути корисним:

- для суспільства в цілому (сприяння демократизації, розвитку громадянського суспільства, громадської активності та лідерства; вирішення проблеми дозвілля молоді та осіб похилого віку);
- для формальної освіти (можливість гнучко та швидко реагувати на потреби ринку праці та послуг, задовольняючи вимоги здобувачів та роботодавців і доповнюючи освітні пропозиції);
- зростання мотивації учасників навчально-виховного процесу, їхньої особистісної зацікавленості);
- розвиток громадянських навичок;
- виховання почуття причетності, солідарності;
- оптимальне поєднання свободи і відповідальності;
- можливість самостійного вибору часу, місця, тривалості навчання.

4. Порядок та процедури визнання результатів у неформальній та інформальній освіті

- 4.1. Право на визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті поширюється на здобувачів вищої освіти усіх рівнів.
- 4.2. Визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого курсу. При цьому визнання результатів проводиться у семестрі, який передує семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми передбачено вивчення певної дисципліни. Таке обмеження зумовлене ймовірністю здобувача не підтвердити свої результати навчання у неформальній або інформальній освіті.
- 4.3. Визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті розповсюджується лише на обов'язкові дисципліни освітньої програми.
- 4.4. Академія може визнати результати навчання у неформальній та інформальній освіті в обсязі не більше 10% від загального обсягу конкретної освітньої програми.
- 4.5. Здобувач вищої освіти звертається із заявою до ректора Академії з проханням про визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті. До заяви можуть додаватися будь-які документи (сертифікати, свідоцтва тощо), які підтверджують ті компетентності, які здобувач отримав під час навчання.
- 4.6. Для визнання результатів навчання створюється предметна комісія у складі декана, завідувача кафедри, гаранта освітньої програми, на якій навчається здобувач, науково-педагогічних працівників, які викладають дисципліни, що пропонуються до перезарахування на основі визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті.
- 4.7. Предметна комісія визначає метод оцінювання результатів навчання відповідно до навчального плану. Комісія розглядає надані документи, проводить співбесіду із здобувачем та/або перезараховує результати навчання, або призначає атестацію.

- 4.8. Якщо комісія вважає за необхідне провести атестацію, то здобувача ознайомлюють з програмою навчальної дисципліни та переліком питань, які виносяться на підсумкове оцінювання. Якщо навчальним планом передбачено виконання письмової роботи за даною дисципліною (курсової роботи, індивідуального завдання тощо), здобувача ознайомлюють з переліком тем письмової роботи. Також здобувача ознайомлюють з критеріями оцінювання та правилами оскарження результатів.
- 4.9. Предметна комісія дає 10 робочих днів для підготовки здобувача до атестації (з кожної дисципліни) та 20 робочих днів для написання письмової роботи (за наявності).
- 4.10. Атестація проходить у вигляді екзамену. Предметна комісія виставляє підсумкову оцінку за шкалою ЄКТС.
- 4.11. Якщо здобувач отримав менше 60 балів, результати навчання не зараховуються.
- 4.12. За підсумками оцінювання предметна комісія формує індивідуальну відомість, яка містить висновок про зарахування/незарахування відповідної дисципліни.
- 4.13. При перезарахуванні навчальних дисциплін, відповідно до рішення предметної комісії, до навчальної картки здобувача вносяться: назва дисципліни, загальна кількість годин/кредитів, оцінка та підстава щодо перезарахування (номер індивідуальної відомості).
- 4.14. Здобувач звільняється від вивчення перезарахованої дисципліни у наступному семестрі.
- 4.15. У разі негативного висновку предметної комісії щодо визнання результатів навчання здобувач має право звернутися з апеляцією до ректора, який створює наказом апеляційну комісію у складі: проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи, декан відповідного факультету, науково-педагогічні працівники відповідної кафедри, що не були задіяні у роботі предметної комісії. Апеляційна комісія за результатами скарги приймає рішення про: повне задоволення скарги/часткове задоволення скарги/залишення скарги без задоволення.

5. Прикінцеві положення

- 5.1. Зміни та доповнення до цього положення розглядаються та ухвалюються Вченою радою Академії та вводяться у дію наказом ректора.

Узгоджено:

Проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи
Оганезова-Григоренко О.В.

Декан фортепіанно-теоретичного та вокального факультету
Чупріна Н.М.

Декан оркестрово-диригентського факультету
Мурза О.А.

Декан факультету заочної та магістерської підготовки
Язикова Н.Б.

Юристконсульт Станкевич С.З.